

II Jornada sobre l'Impacte del Projecte de Llei de Pressupostos Generals de l'Estat

en l'Àmbit Pressupostari
a les Entitats Locals
per a l'Exercici 2024

20_10_2023
Girona →

El règim de tutela financera dels ens locals (principals novetats)

Ramon Auset Martí

Responsable de l'Àrea de Corporacions Locals
Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Hisenda**

El règim de tutela financera dels ens locals (principals novetats)

Ramon Auset Martí

Responsable de l'Àrea de Corporacions Locals

Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor

Girona, 20 d'octubre de 2023

Tutela financera dels ens locals

Els procediments que es detallen a continuació són d'aplicació als ens locals i als ens dependents que no es financen majoritàriament amb ingressos de mercat, classificats en el sector de les administracions públiques d'acord amb la definició del sistema europeu de comptes, en els termes previstos a l'article 1 de l'Ordre ECF/138/2007, de 27 d'abril, sobre procediments en matèria de tutela financera dels ens locals. Cal tenir en compte principalment les referències següents:

- Text consolidat de l'articulat i dels annexos de l'Ordre ECF/138/2007, de 27 d'abril, sobre procediments en matèria de tutela financera dels ens locals
https://economia.gencat.cat/web/.content/70_corporacions_locals/arxius/Text-consolidat-de-lOrdre-ECF-138-2007.pdf
- Nota informativa de la Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor de 27 de gener de 2023
https://economia.gencat.cat/web/.content/70_corporacions_locals/arxius/Nota-informativa-DGPFAT-27-01-2023.pdf

Esquema de la nota informativa de 27 de gener de 2023

Règim de tutela financera dels ens locals per a l'exercici de 2023

- 1) Àmbit subjectiu
- 2) Règim aplicable a les operacions de crèdit a llarg termini destinades al finançament dels nous projectes d'inversió previstos en el pressupost de 2023
- 3) Règim aplicable a les operacions de crèdit a llarg termini destinades al refinançament d'operacions de crèdit a llarg termini preexistents
- 4) Operacions de crèdit a curt termini
- 5) Concertació d'operacions de crèdit amb càrrec a qualsevol dels compartiments del Fons de Finançament a Entitats Locals (mecanisme de liquiditat previst als Títols I i III del Reial decret llei 17/2014, de 26 de desembre)
- 6) Règim d'endeutament aplicable als ens dependents classificats en el sector de les administracions públiques d'acord amb la definició del sistema europeu de comptes
- 7) Indicadors de solvència o de capacitat de retorn de les obligacions assumides
- 8) Procediments a aplicar en cas d'incompliment dels indicadors de solvència
- 9) Utilització dels indicadors de solvència en l'informe de sostenibilitat financera previst per a l'exercici de competències distintes de les pròpies i de les atribuïdes per delegació
- 10) Pròrroga de la suspensió de les regles fiscals previstes a la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera (objectiu d'estabilitat pressupostària i regla de la despesa), per a l'exercici de 2023
- 11) Saldos de cobrament dubtós
- 12) Principi de prudència financera
- 13) Criteris generals d'utilització del romanent de tresoreria per a despeses generals de signe positiu
- 14) Obligacions de tramesa periòdica d'informació

1. Àmbit subjectiu

Els procediments que es detallen en la nota informativa de la Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor de 27 de gener de 2023 són d'aplicació als ens locals i als ens dependents que no es financen majoritàriament amb ingressos de mercat, classificats en el sector de les administracions públiques d'acord amb la definició del sistema europeu de comptes, en els termes previstos a l'article 1 de l'Ordre ECF/138/2007, de 27 d'abril, sobre procediments en matèria de tutela financera dels ens locals.

2. Règim aplicable a les operacions de crèdit a llarg termini destinades al finançament dels nous projectes d'inversió previstos en el pressupost de 2023 (disposició final 31a de la Llei 17/2012, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2013)

2.1 Règim de comunicació

Es poden finançar amb operacions de crèdit a llarg termini, subjectes a l'obligació de comunicació en els termes previstos a l'article 4 de l'Ordre ECF/138/2007, els nous projectes d'inversió previstos en el pressupost de 2023 quan es donin les condicions següents:

- a) Que la ràtio legal d'estalvi net, prevista a l'article 3.1 a) de l'Ordre ECF/138/2007, calculada a partir de la liquidació del pressupost de 2022, tingui signe positiu.
- b) Que la ràtio legal de deute viu, prevista a l'article 3.1 b) de l'Ordre ECF/138/2007, calculada a partir de la liquidació del pressupost de 2022, no sigui superior a un 75%.

2. Règim aplicable a les operacions de crèdit a llarg termini destinades al finançament dels nous projectes d'inversió previstos en el pressupost de 2023 (disposició final 31a de la Llei 17/2012, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2013)

2.2 Règim d'autorització

Es poden finançar amb operacions de crèdit a llarg termini, subjectes a l'autorització del Departament d'Economia i Hisenda en els termes previstos a l'article 3 de l'Ordre ECF/138/2007, els nous projectes d'inversió previstos en el pressupost de 2023 quan es donin les condicions següents:

- a) Que la ràtio legal d'estalvi net, prevista a l'article 3.1 a) de l'Ordre ECF/138/2007, calculada a partir de la liquidació del pressupost de 2022, tingui signe positiu.
- b) Que la ràtio legal de deute viu, prevista a l'article 3.1 b) de l'Ordre ECF/138/2007, calculada a partir de la liquidació del pressupost de 2022, sigui superior a un 75% però no superior a un 110%.

2. Règim aplicable a les operacions de crèdit a llarg termini destinades al finançament dels nous projectes d'inversió previstos en el pressupost de 2023 (disposició final 31a de la Llei 17/2012, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2013)

2.3 Càlcul de les ràtios legals

- a) En el càlcul de les ràtios legals no s'han d'incloure els ingressos per operacions corrents afectats a operacions de capital (ingressos de l'article 35 "Contribucions especials", concepte 396 "Ingressos per actuacions d'urbanització", concepte 397 "Aprofitaments urbanístics" i altres conceptes) ni els ingressos de caràcter extraordinari. Cal detallar aquests imports a la casella corresponent del model CL-4 (casella 6 dels models CL-4.0 o CL-4.1) previst a l'annex 4 de l'Ordre ECF/138/2007.

- b) En el numerador de la ràtio legal de deute viu s'han d'incloure els passius financers no comercials formalitzats o avalats, en els termes previstos a l'article 2 i a l'annex 1 de l'Ordre ECF/138/2007, a excepció de les quantitats a reintegrar com a conseqüència de les liquidacions definitives de la participació en els tributs de l'Estat.

3. Règim aplicable a les operacions de crèdit a llarg termini destinades al refinançament d'operacions de crèdit a llarg termini preexistents

Es poden concertar operacions de crèdit a llarg termini destinades al refinançament (substitució o modificació) d'operacions de crèdit a llarg termini preexistents en els termes previstos al Capítol VII del Títol I del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals i a l'Ordre ECF/138/2007. El termini de l'operació de crèdit destinada al refinançament no pot superar la vida útil de la inversió o període d'amortització comptable de l'actiu que va ser finançat amb l'operació de crèdit que és objecte de substitució total o parcial. En el cas que s'hagin finançat diversos projectes d'inversió amb vides útils diferents, s'ha de calcular una mitjana ponderada.

El règim d'autorització és el que es preveu a l'apartat 2 anterior per a les operacions de crèdit a llarg termini destinades al finançament dels nous projectes d'inversió.

4. Operacions de crèdit a curt termini (disposició addicional 73.2 de la Llei 17/2012, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2013)

Es poden concertar operacions de crèdit de termini no superior a 1 any, encara que no coincideixi amb l'any natural, per atendre necessitats transitòries de tresoreria, en els termes previstos a l'article 51 del Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals i a l'article 5 de l'Ordre ECF/138/2007. La ràtio legal de tresoreria no pot superar el 30% dels ingressos corrents liquidats.

5. Concertació d'operacions de crèdit amb càrrec a qualsevol dels compartiments del Fons de Finançament a Entitats Locals (mecanisme de liquiditat previst als Títols I i III del Reial decret llei 17/2014, de 26 de desembre)

Les operacions de crèdit que es formalitzin per l'Estat amb càrrec a aquest mecanisme amb les entitats locals no estan subjectes al règim d'autorització establert en el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals i, en el seu cas, en les lleis de pressupostos generals de l'Estat. No obstant això, s'han d'incloure en el càlcul del deute viu i de les anualitats teòriques en la tramitació d'operacions de crèdit posteriors, d'acord amb el que es preveu a l'article 2 de l'Ordre ECF/138/2007.

Aquestes operacions de crèdit han de ser comunicades al Departament d'Economia i Hisenda en el termini dels primers deu dies del mes següent al de la formalització, d'acord amb el que es preveu a l'article 4 de l'Ordre ECF/138/2007.

5. Concertació d'operacions de crèdit amb càrrec a qualsevol dels compartiments del Fons de Finançament a Entitats Locals (mecanisme de liquiditat previst als Títols I i III del Reial decret llei 17/2014, de 26 de desembre)

Per a la comunicació, l'ens local únicament ha de trametre una còpia del contracte de l'operació de crèdit formalitzada per mitjà telemàtic a l'extranet de les administracions catalanes (www.eacat.cat) des del tràmit "Altres tramitacions" del servei "Departament d'Economia i Hisenda/Procediments de tutela financera" de la plataforma. Per efectuar aquesta tramesa cal utilitzar el formulari 16 "Altres tramitacions" que es pot obtenir a l'apartat "Informació del servei" d'aquest servei de la plataforma. En l'apartat "Tipus de tràmit" del formulari "Altres tramitacions" cal indicar que es tracta de la comunicació d'una operació de crèdit acollida al Fons de Finançament a Entitats Locals i si s'ha concertat amb càrrec al compartiment Fons d'Ordenació o al compartiment Fons d'Impuls Econòmic.

Formulari 16:

<https://economia.gencat.cat/ca/ambits-actuacio/corporacions-locales/models-formularis/altres-tramitacions/>

5. Concertació d'operacions de crèdit amb càrrec a qualsevol dels compartiments del Fons de Finançament a Entitats Locals (mecanisme de liquiditat previst als Títols I i III del Reial decret llei 17/2014, de 26 de desembre)

L'import del deute viu a 31 de desembre de cada exercici de les operacions de crèdit formalitzades amb càrrec a qualsevol dels compartiments del Fons de Finançament a Entitats Locals s'ha de detallar a la memòria dels comptes anuals i a l'apartat d'observacions del formulari 15 relatiu a la comunicació de l'estat del deute a final d'exercici, que s'ha de trametre d'acord amb el que s'estableix a l'article 12 de l'Ordre ECF/138/2007. En el cas que hagin estat refinançades amb entitats de crèdit, s'ha de detallar també aquestes operacions amb l'import del deute viu.

6. Règim d'endeutament aplicable als ens dependents classificats en el sector de les administracions públiques d'acord amb la definició del sistema europeu de comptes

Els procediments de tutela financera dels ens locals són d'aplicació als ens dependents classificats en el sector de les administracions públiques d'acord amb la definició del sistema europeu de comptes.

D'acord amb l'article 3 del reglament aprovat pel Reial decret 1463/2007, de 2 de novembre, la Intervenció General de l'Administració de l'Estat pot sol·licitar als ens locals la informació necessària per efectuar aquesta classificació. El Ministeri d'Hisenda i Funció Pública publica aquesta classificació a l'"Inventari d'ens del sector públic local" de l'oficina virtual per a la coordinació financera amb les entitats locals i a l'"Inventari d'entitats del sector públic estatal, autonòmic i local (INVENTE)" previst al Reial decret 749/2019, de 27 de desembre.

Els ens dependents que no han estat classificats per la Intervenció General de l'Administració de l'Estat s'han de classificar d'acord amb el que s'estableix a l'article 1 de l'Ordre ECF/138/2007. Per aplicar els criteris previstos en la darrera norma esmentada, es pot efectuar una consulta al Departament d'Economia i Hisenda.

7. Indicadors de solvència o de capacitat de retorn de les obligacions assumides

a) Estalvi net positiu

La ràtio legal d'estalvi net, prevista a l'article 3.1 a) de l'Ordre ECF/138/2007, s'ha de calcular d'acord amb el procediment especificat a l'annex 3 d'aquesta Ordre.

b) Romanent de tresoreria per a despeses generals de signe positiu

El romanent de tresoreria per a despeses generals s'ha de calcular d'acord amb les previsions de les instruccions comptables per a l'administració local.

c) Deute viu no superior a un 110% dels ingressos corrents

La ràtio legal de deute viu, prevista a l'article 3.1 b) de l'Ordre ECF/138/2007, s'ha de calcular d'acord amb el procediment especificat a l'annex 3 d'aquesta Ordre.

d) Període mitjà de pagament global a proveïdors no superior a 30 dies

El període mitjà de pagament global a proveïdors s'ha de calcular d'acord amb el procediment especificat a l'article 4 del Reial decret 635/2014, de 25 de juliol. Aquesta norma va ser modificada parcialment pel Reial decret 1040/2017, de 22 de desembre.

En cas d'incompliment dels indicadors de solvència, s'han d'adoptar les mesures que es detallen a l'apartat 8 d'aquesta nota informativa, relatives a l'aprovació d'un pla de sanejament financer o altres mesures de sanejament.

8. Procediments a aplicar en cas d'incompliment dels indicadors de solvència

8.1 Estalvi net negatiu o romanent de tresoreria per a despeses generals de signe negatiu

En el cas que es liquidi el pressupost de l'exercici anterior en una situació d'estalvi net negatiu o de romanent de tresoreria per a despeses generals de signe negatiu, cal que el ple de l'ens local aprovi un pla de sanejament financer a un termini màxim de 3 anys (exercici corresponent a l'acord plenari i 3 més), en els termes previstos a l'article 53 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals i a l'article 9 i a l'apartat 4 de l'annex 2 de l'Ordre ECF/138/2007. Aquestes mesures són d'aplicació també en cas de liquidació del pressupost amb un romanent de tresoreria per a despeses generals, ajustat per obligacions i per devolucions d'ingressos pendents d'aplicar a pressupost, de signe negatiu. **El pla de sanejament financer ha de preveure les mesures de gestió, tributàries, financeres i pressupostàries necessàries per regularitzar aquesta situació temporal d'insolvència.** El romanent de tresoreria per a despeses generals de signe negatiu s'ha de regularitzar, com a molt tard, en el tancament comptable de l'exercici següent al de l'acord plenari d'aprovació del pla, en els termes previstos a l'article 193 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals.

8. Procediments a aplicar en cas d'incompliment dels indicadors de solvència

8.1 Estalvi net negatiu o romanent de tresoreria per a despeses generals de signe negatiu

La documentació que s'ha de trametre per acreditar l'aprovació d'un pla de sanejament financer és la següent:

- a) Formulari 9. Previsions d'ingressos i despeses consolidades del grup integrat per l'ens local i els ens dependents subjectes a tutela financera (models PR-0, PR-1.2 i DM).
- b) Memòria del president o de la presidenta de l'ens local relativa a les mesures de sanejament que s'han d'adoptar i a les hipòtesis utilitzades en l'elaboració de les previsions d'ingressos i despeses durant el període de vigència del pla de sanejament financer. Aquest document ha d'especificar, com a mínim, les hipòtesis principals que expliquen l'evolució de cadascun dels capítols.

D'acord amb l'article 9.4 de l'Ordre ECF/138/2007, durant el període de vigència del pla de sanejament financer, les operacions de crèdit a llarg termini resten subjectes al règim d'autorització.

8. Procediments a aplicar en cas d'incompliment dels indicadors de solvència

8.2 Deute viu superior a un 110% dels ingressos corrents

D'acord amb la disposició final 31 de la Llei 17/2012, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2013, no es poden concertar operacions de crèdit a llarg termini destinades al finançament dels nous projectes d'inversió si la ràtio legal de deute viu és superior a un 110%. L'ens local ha d'adoptar les mesures necessàries per situar la ràtio legal de deute viu en un nivell no superior a un 110%. Aquestes mesures s'han d'acreditar mitjançant la tramesa del formulari 9 (models PR-0 i PR-1) i de la memòria del president o de la presidenta de l'ens local relativa a les hipòtesis utilitzades en l'elaboració de les previsions.

8. Procediments a aplicar en cas d'incompliment dels indicadors de solvència

8.3 Període mitjà de pagament global a proveïdors superior a 30 dies

El període mitjà de pagament global a proveïdors que es publica a la Central d'Informació Econòmica i Financera de les Administracions Públiques prevista a l'article 28 de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, no pot ser superior a 30 dies. En el cas que superi aquest termini cal actualitzar el pla de tresoreria previst a l'article 13.6 de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril. En l'actualització del pla de tresoreria cal incloure-hi mesures de sanejament i de gestió que han de fer referència a la reducció de despeses, l'increment d'ingressos o a la gestió de cobraments i pagaments.

L'actualització del pla de tresoreria ha de ser aprovat per l'òrgan competent per adoptar aquestes mesures.

El Departament d'Economia i Hisenda pot requerir a l'ens local l'acreditació de les mesures adoptades en l'actualització del pla de tresoreria.

8. Procediments a aplicar en cas d'incompliment dels indicadors de solvència

8.3 Període mitjà de pagament global a proveïdors superior a 30 dies

D'acord amb l'apartat 7 de l'annex 2 de l'Ordre ECF/138/2007, l'acreditació de les mesures adoptades per l'ens local en l'actualització del pla de tresoreria s'ha d'efectuar mitjançant la tramesa de la documentació que s'assenyala a continuació:

- a) Formulari 9. Previsions d'ingressos i despeses consolidades del grup integrat per l'ens local i els ens dependents subjectes a tutela financera (models PR-0, PR-1.2 –liquidació del pressupost de 2022 i previsions de 2023- i PT.1 -Pla de tresoreria de 2023-).
- b) Memòria del president o de la presidenta de l'ens local amb el detall de les mesures i les hipòtesis utilitzades en l'elaboració de les previsions contingudes en els models. En funció de la causa que hagi provocat l'incompliment, aquestes mesures poden fer referència:
 - i. En el cas que l'incompliment s'hagi produït per causes organitzatives, les mesures han de fer referència a la modificació dels procediments interns en la tramitació de les factures dels proveïdors. Igualment, cal adoptar les mesures necessàries per estar al corrent de les obligacions de subministrament d'informació econòmica i financera a altres administracions públiques per evitar retencions en el pagament de subvencions i transferències.
 - ii. En el cas que l'incompliment s'hagi produït per causes relatives a la gestió de cobraments i pagaments, les mesures han de fer referència a la formalització d'operacions de crèdit a curt termini (operacions de tresoreria) en els termes previstos en els articles 51 i 199.1 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals. D'acord amb l'article 51 d'aquesta norma, les operacions de crèdit a curt termini s'han de concertar per atendre necessitats transitòries de tresoreria. En l'article 199.1 s'especifica que s'han de concertar per cobrir dèficits temporals de liquiditat derivats de les diferències de venciment entre cobraments i pagaments. La ràtio legal de tresoreria no pot superar el 30% dels ingressos corrents liquidats.
 - iii. En el cas que l'incompliment s'hagi produït per causes relatives a l'existència d'un estalvi corrent insuficient o amb un alt nivell de morositat en ingressos, les mesures han de fer referència a la reducció de despeses corrents i a l'increment d'ingressos corrents en la quantia necessària per generar els recursos suficients per a la tresoreria de l'ens local.

9. Utilització del indicadors de solvència en l'informe de sostenibilitat financera previst a l'article 7.4 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, per a l'exercici de competències distintes de les pròpies i de les atribuïdes per delegació

Els informes de la Generalitat de Catalunya, en tant que administració competent en matèria de tutela financera dels ens locals, previstos a la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'administració local, s'elaboraran a partir dels indicadors de solvència que s'han enunciat a l'apartat 7 d'aquesta nota informativa.

Per a l'exercici de noves competències distintes de les pròpies i de les atribuïdes per delegació, cal sol·licitar l'informe sobre inexistència de duplicitats i l'informe de sostenibilitat financera en els termes previstos al Decret 208/2015, de 22 de setembre.

9. Utilització del indicadors de solvència en l'informe de sostenibilitat financera previst a l'article 7.4 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, per a l'exercici de competències distintes de les pròpies i de les atribuïdes per delegació

D'acord amb l'apartat 8 de l'annex 2 de l'Ordre ECF/138/2007, en la sol·licitud de l'informe de sostenibilitat financera, cal trametre la documentació que s'assenyala a continuació:

- a) Models PR-0 "Dades generals" i PR-1.2 "Previsions d'ingressos i despeses" (formulari 9). Dades consolidades del grup integrat per l'ens local i els ens dependents que no es financen majoritàriament amb ingressos de mercat. Aquest document ha de detallar les dades relatives a la darrera liquidació pressupostària aprovada i les previsions d'ingressos i despeses per a l'exercici en curs i els tres següents. Aquestes previsions han d'incorporar l'efecte de l'exercici de les noves competències distintes de les pròpies o de les atribuïdes per delegació.
- b) Memòria relativa a les hipòtesis utilitzades en l'elaboració de les previsions d'ingressos i despeses i que valori la sostenibilitat financera de la nova competència. Aquest document ha d'especificar, com a mínim, les hipòtesis principals que expliquen l'evolució de cadascun dels capítols.

D'acord amb l'article 3.1 del Decret 208/2015, de 22 de setembre, l'ens local ha de sol·licitar l'informe sobre inexistència de duplicitats i l'informe de sostenibilitat financera a la Direcció General d'Administració Local del Departament de la Presidència.

10.1 Pròrroga de la suspensió de les regles fiscals previstes a la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera (objectiu d'estabilitat pressupostària i regla de la despesa), per a l'exercici de 2023

El Consell de Ministres de 26 de juliol de 2022 va acordar sol·licitar al Congrés dels Diputats l'apreciació de la situació d'emergència extraordinària prevista a l'article 135.4 de la Constitució, que comporta la pròrroga de la suspensió de les regles fiscals per a l'exercici de 2023. D'acord amb aquest article, els límits de dèficit estructural i de volum de deute públic només podran superar-se en cas de catàstrofes naturals, recessió econòmica o situacions d'emergència extraordinària que escapin al control de l'Estat i perjudiquin considerablement la situació financera o la sostenibilitat econòmica o social de l'Estat, apreciades per la majoria absoluta dels membres del Congrés dels Diputats.

El Congrés dels Diputats ha apreciat aquesta situació per majoria absoluta dels seus membres en el Ple de 22 de setembre de 2022 (1).

Com a conseqüència de la suspensió de les regles fiscals, les entitats locals poden fer ús dels seus romanents i contribuir així a la recuperació econòmica i social. No obstant això, aquesta Direcció General recomana destinar el romanent de tresoreria per a despeses generals al finançament de despeses de caràcter no recurrent (inversió o despesa corrent no recurrent) atès que el romanent és un recurs no recurrent. Amb caràcter previ, cal tenir en compte els criteris generals d'utilització del romanent de tresoreria per a despeses generals de signe positiu que es detallen a l'apartat 13 de la nota informativa d'aquesta Direcció General de 27 de gener de 2023, sobre el règim de tutela financera dels ens locals per a l'exercici de 2023 (sanejament de les obligacions i devolucions d'ingressos pendents d'aplicar al pressupost, compliment dels compromisos de despesa assumits per l'existència de romanents de crèdit incorporables i compliment del termini legal de pagament a proveïdors).

(1) "CORTES GENERALES. DIARIO DE SESIONES DEL CONGRESO DE LOS DIPUTADOS. XIV LEGISLATURA. Sesión plenaria núm. 202, celebrada el jueves 22 de septiembre de 2022".

10.2 Nou marc de governança econòmica de la Unió Europea

- 1) Comunicació de la Comissió Europea de 09/11/2022
- 2) Comunicació de la Comissió Europea de 08/03/2023
- 3) Comunicació de la Comissió Europea de 26/04/2023
- 4) Consell d'assumptes econòmics i financers (ECOFIN). Ordre del dia de la reunió de 17/10/2023

10.2 Nou marc de governança econòmica de la Unió Europea

Comunicació de la Comissió Europea de 09/11/2022

- La Comissió Europea estableix orientacions per a la reforma del marc de governança econòmica de la Unió Europea. **L'objectiu és reforçar la sostenibilitat del deute i millorar el creixement sostenible i integrador a través de la inversió i de reformes.** El marc reformat ha de contribuir a establir una futura **economia verda, digital i resilient**, garantint alhora la sostenibilitat de les finances públiques en tots els Estats membres,
- Es preveuen **plans pressupostaris i estructurals nacionals a mitjà termini** per garantir la sostenibilitat del deute i millorar el creixement sostenible, ancorats en un marc comú de la Unió Europea.
- Es proposa un únic indicador operatiu (la **despesa primària neta**, és a dir, la despesa controlada per les Administracions Públiques) que serviria de base per establir la senda d'ajustament pressupostari i procedir a una supervisió pressupostària anual, simplificant així significativament el marc.

10.2 Nou marc de governança econòmica de la Unió Europea

Comunicació de la Comissió Europea de 09/11/2022

- Com a part del marc comú de la Unió Europea, la Comissió presentaria **una senda d'ajustament pressupostari de referència, que abastaria un període de quatre anys**, sobre la base de la seva metodologia d'anàlisi de la sostenibilitat del deute. Aquesta senda d'ajustament de referència ha de garantir que el deute dels Estats membres amb reptes importants o mitjans en matèria de deute se situï en una trajectòria descendent versemblant, i que el dèficit es mantingui de forma creïble per sota del valor de referència del 3 % del PIB establert en el Tractat.
- Els Estats membres podrien proposar un període d'ajustament més llarg, **ampliant la senda d'ajustament pressupostari fins a tres anys** quan la senda se sustenti en un conjunt de compromisos de reforma i inversió que recolzin la sostenibilitat del deute i responguin a les prioritats i objectius comuns de la Unió Europea.

10.2 Nou marc de governança econòmica de la Unió Europea

Comunicació de la Comissió Europea de 08/03/2023

- La Comissió va facilitar en aquesta data unes **orientacions als Estats membres sobre la política pressupostària per a 2024**. Aquestes orientacions coincideixen en el temps amb els debats sobre el futur marc de governança econòmica. En general, les polítiques fiscals el 2024 han de garantir la sostenibilitat del deute a mitjà termini i fomentar un creixement sostenible i inclusiu en tots els Estats membres.
- **La clàusula general de salvaguarda del Pacte d'Estabilitat i Creixement es desactivarà a finals de 2023**. El final del període durant el qual va estar en vigor la clàusula general de salvaguarda suposarà la represa de recomanacions específiques per país quantificades i diferenciades en matèria de política fiscal.

10.2 Nou marc de governança econòmica de la Unió Europea

Comunicació de la Comissió Europea de 08/03/2023

Fins que entri en funcionament un nou marc de governança econòmica i tenint en compte la nova realitat postpandèmica, no és procedent tornar a aplicar únicament les normes del Pacte d'Estabilitat i Creixement en vigor abans de l'activació de la clàusula general de salvaguarda el 2020. Ja que encara no s'ha establert un nou marc jurídic basat en les conclusions de la revisió en curs de la governança econòmica, el marc jurídic actual continua sent d'aplicació. **Alhora, per facilitar una transició eficaç cap a les futures normes fiscals de la Unió Europea i tenir en compte els reptes actuals, alguns elements de les orientacions de reforma de la Comissió que s'ajusten a la legislació vigent podrien incorporar-se al cicle de supervisió fiscal.**

10.2 Nou marc de governança econòmica de la Unió Europea

Comunicació de la Comissió Europea de 26/04/2023

- La Comissió va presentar en aquesta data unes **propostes legislatives per aplicar la reforma de les normes de governança econòmica de la Unió Europea**. Es considera que és la reforma més completa des del període que va seguir a la crisi econòmica i financera. L'objectiu central d'aquestes propostes és reforçar la sostenibilitat del deute públic i fomentar un creixement sostenible i inclusiu en tots els Estats membres mitjançant reformes i inversions.
- Els **plans nacionals de política fiscal de caràcter estructural a mitjà termini** són l'element central de les propostes de la Comissió. Els Estats membres formularan i presentaran plans que estableixin els seus objectius de política fiscal, mesures per solucionar els desequilibris macroeconòmics i reformes i inversions prioritàries durant **un període mínim de quatre anys**.

10.2 Nou marc de governança econòmica de la Unió Europea

Comunicació de la Comissió Europea de 26/04/2023

- Els plans dels Estats membres establiran les seves sendes d'ajustament fiscal, que es formularan en termes **d'objectius de despesa pluriennals com a únic indicador operatiu per a la supervisió fiscal**, de manera que se simplificaran les normes en matèria fiscal.
- **Els valors de referència del 3 % i del 60 % del PIB per al dèficit i el deute es mantindran sense canvis. La proporció entre el deute públic i el PIB haurà de ser menor al final del període cobert pel pla que a l'inici de l'esmentat període, i haurà de dur-se a terme un ajustament fiscal mínim del 0,5 % del PIB anual com a valor de referència sempre que el dèficit es mantingui per sobre del 3 % del PIB. A més, els Estats membres que s'acullin a un període d'ajustament fiscal ampliat hauran de vetllar perquè l'esforç fiscal no s'ajorni als últims anys del programa.**

10.2 Nou marc de governança econòmica de la Unió Europea

Consell d'assumptes econòmics i financers (ECOFIN). Ordre del dia de la reunió de 17/10/2023

- El Consell tractarà d'avançar cap a la consecució d'una orientació general sobre la reforma proposada del marc de governança econòmica. La reforma consta de tres propostes:
 - Un Reglament relatiu a la coordinació eficaç de les polítiques econòmiques i a la supervisió pressupostària multilateral,
 - Un Reglament relatiu a l'acceleració i clarificació del procediment de dèficit excessiu,
 - Una Directiva sobre els requisits aplicables als marcs pressupostaris dels Estats membres.

10.3 Programa d'estabilitat espanyol 2023 – 2026 (28/04/2023) i altra informació publicada per l'Administració Central

- 1) Informació continguda al programa d'estabilitat en relació amb el superàvit o dèficit en termes del sistema europeu de comptes per subsectors (tancaments comptables de 2020 a 2022 i previsions de 2023 a 2026). (Diapositiva 33)
- 2) Nota de premsa del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública de 30/03/2023 sobre l'execució pressupostària de 2022. (Diapositiva 34)
- 3) Informació sobre la situació econòmica. Govern d'Espanya (25/09/2023). Ràtio de deute públic sobre el PIB. (Diapositiva 35)
- 4) Administracions públiques. Deute segons el Protocol de Dèficit Excessiu (PDE). Percentatges del PIB pm. Butlletí estadístic del Banc d'Espanya. (Diapositiva 36)

Programa de Estabilidad 2023-2026

Compromiso con la estabilidad presupuestaria

PREVISIONES POR SUBSECTORES

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Administración Central	-7,7	-6,1	-3,1	-3,1	-3,0	-2,8	-2,8
Comunidades Autónomas	-0,2	-0,1	-1,1	-0,3	0,0	0,1	0,1
Corporaciones Locales	0,2	0,3	-0,1	0,0	0,2	0,1	0,2
Seguridad Social	-2,5	-1,0	-0,5	-0,5	-0,2	-0,1	0,0
ADMINISTRACIONES PÚBLICAS	-10,1	-6,9	-4,8	-3,9	-3,0	-2,7	-2,5

10.3 Programa d'estabilitat espanyol 2023 – 2026 (28/04/2023) i altra informació publicada per l'Administració Central

Nota de premsa del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública de 30/03/2023 sobre l'execució pressupostària de 2022

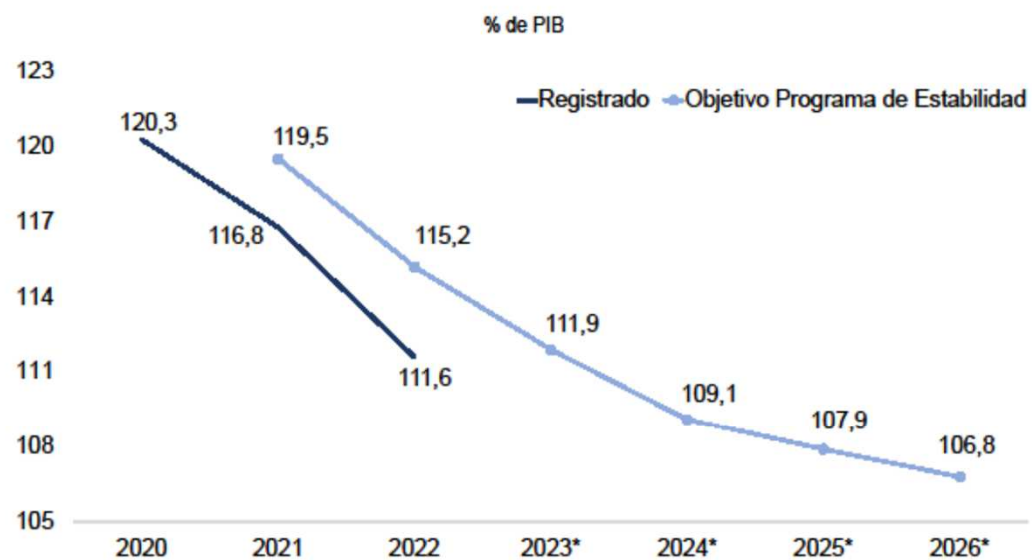
En relació amb el dèficit en termes del sistema europeu de comptes del subsector de les corporacions locals en el tancament comptable de 2022, cal tenir en compte el que es diu a la nota de premsa del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública de 30/03/2023 sobre l'execució pressupostària de 2022:

“Les Corporacions Locals presenten un dèficit del 0,12% de caràcter tècnic i conjuntural per les liquidacions negatives de 2020 que es revertirà aquest any i el pròxim.”

L'Administració Local presenta un dèficit de 1.647 milions, la qual cosa representa un 0,12% del PIB, davant el superàvit del 0,29% de 2021. Aquest saldo negatiu és conjuntural i de caràcter tècnic. En concret, es deu a la liquidació negativa a què es van enfrontar les Entitats Locals, ja que el 2020, malgrat la caiguda dels ingressos impositius, l'Estat va mantenir inalterats els lliuraments a compte a les Administracions Territorials perquè aquestes poguessin continuar prestant els seus serveis amb qualitat.

El Govern compensarà aquesta liquidació negativa de les Entitats Locals en tres anys (2022, 2023 i 2024) seguint la llei de les Hisendes Locals. En compliment de les regles comptables, la liquidació negativa de 2020, que suma 2.907 milions, s'imputa tota el 2022. En canvi, les compensacions s'imputaran en tres anys. Aquest desajust explica que les administracions locals registrin dèficit el 2022. De fet, si no es tingués en compte aquest efecte, les Entitats Locals haurien tancat l'any passat amb un lleuger superàvit. Per tant, és una qüestió comptable que el 2023 i el 2024 s'invertirà i l'efecte del pagament de les liquidacions suposarà més superàvit per als ajuntaments.”

DEUDA PÚBLICA

Fuentes: Banco de España, Ministerio de Hacienda

10.3 Administracions públiques. Deute segons el Protocol de Dèficit Excessiu (PDE). Percentatges del PIB pm. Butlletí estadístic del Banc d'Espanya

Deute segons el Protocol de Dèficit Excessiu (PDE). Tancament comptable de l'exercici 2022

Subsector	Percentatges del PIB pm
Administració Central	100,9
Comunitats Autònomes	23,6
Corporacions Locals	1,7
Seguretat Social	7,9
Consolidació entre subsectors	-22,5
Total	111,6

11. Saldos de cobrament dubtós

L'article 191.2 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals i l'article 103 del Reial decret 500/1990, de 20 d'abril, estableixen que el romanent de tresoreria s'ha de minorar per l'import dels drets pendents de cobrament que es consideren de difícil o impossible recaptació. Un càlcul adequat d'aquest concepte permet que el saldo del romanent de tresoreria reflecteixi els recursos líquids realment disponibles de l'ens local.

A l'article 103 del Reial decret 500/1990, de 20 d'abril, s'estableix que la determinació de la quantia dels drets que es consideren de difícil o impossible recaptació s'ha de realitzar bé de forma individualitzada, bé mitjançant la fixació d'un percentatge a tant alçat. Per determinar els drets de difícil o impossible recaptació s'han de tenir en compte l'antiguitat dels deutes, l'import dels deutes, la naturalesa dels recursos que es tracti, els percentatges de recaptació tant en període voluntari com en via executiva i altres criteris de valoració que de forma ponderada estableixi l'ens local. En qualsevol cas, la consideració d'un dret com de recaptació difícil o impossible no implica la seva anul·lació ni produeix la seva baixa en comptes.

D'acord amb la regla 8 c) de la Instrucció del model normal de comptabilitat local, correspon al ple de la corporació determinar, a proposta de la intervenció o l'òrgan de l'entitat local que tingui atribuïda la funció de comptabilitat, els criteris per calcular l'import dels drets de cobrament de recaptació dubtosa o impossible. A l'apartat 24.6.7 de la memòria dels comptes anuals del pla general de comptabilitat pública adaptat a l'administració local, s'estableix que, per determinar l'import dels saldos de cobrament dubtós, s'ha de tenir en compte l'antiguitat i import dels deutes, la naturalesa dels recursos, els percentatges de recaptació tant en període voluntari com en via executiva i altres criteris de valoració establerts per l'ens local.

En un àmbit diferent al que estableixen aquests criteris comptables, l'article 193 bis del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, relatiu als drets de difícil o impossible recaptació, preveu uns altres criteris als efectes exclusivament d'elaborar un informe que s'ha de trametre al Ministeri d'Hisenda i Funció Pública i del qual s'ha d'informar al ple de l'ens local. Els criteris que figuren en aquest article s'han de tenir en compte per elaborar aquest informe però a efectes comptables s'han d'utilitzar els criteris de l'article 103 del Reial decret 500/1990, de 20 d'abril, i de les instruccions de comptabilitat local. En la taula adjunta es detallen els percentatges a aplicar als drets pendents de cobrament per elaborar l'informe del Ministeri i els percentatges a aplicar a efectes comptables, recomanats per aquesta Direcció General en absència d'un estudi elaborat per l'ens local, establerts en funció de l'antiguitat dels drets pendents de cobrament originats en el procediment de recaptació tributària (capítols 1 a 3, llevat de les multes de circulació en què es recomana un percentatge mínim del 50% l'exercici n i n-1). Aquesta recomanació té en compte els percentatges mínims que figuren als informes 20/2014 i 21/2014 de la Sindicatura de Comptes de Catalunya.

11. Saldos de cobrament dubtós

Exercicis (n = exercici de la liquidació)	Percentatge mínim per a l'informe del MINHAC (Drets pendents de cobrament liquidats)	Percentatge mínim a efectes comptables recomanat per la DGP FAT (Drets pendents de cobrament dels capítols 1 a 3 liquidats, llevat de les multes de circulació [1])
n	0%	10%
n-1	25%	30%
n-2	25%	60%
n-3	50%	90%
n-4	75%	100%
n-5	75%	100%
n-6 i anteriors	100%	100%

Cal recordar que, d'acord amb el pla general de comptabilitat pública adaptat a l'administració local, el reconeixement de drets de transferències i subvencions s'ha de fer en el moment que la transferència sigui vençuda, líquida i exigible. És a dir, el reconeixement del dret s'ha de fer en el moment que l'ens que ha atorgat la subvenció o transferència hagi reconegut l'obligació i que aquest reconeixement es pugui acreditar de forma fefaent. En defecte del que s'acaba d'exposar, el criteri a aplicar és el de caixa. És recomanable tenir en compte, en el pla de tresoreria previst a l'article 13.6 de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, l'import dels drets pendents de cobrament que, malgrat que no es considerin saldos de cobrament dubtós, no constitueixen recursos líquids.

12. Principi de prudència financera

D'acord amb l'article 48 bis del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, totes les operacions financeres que subscriuguin els ens locals estan subjectes al principi de prudència financera. S'entén per prudència financera el conjunt de condicions que han de complir les operacions financeres per minimitzar el risc i el cost. Són operacions financeres les que tenen per objecte els instruments següents:

- a) Actius financers.
- b) Passius financers.
- c) La concessió d'aval, reaval o altra classe de garanties públiques o mesures de suport extrapressupostari.

Les condicions que han de complir les operacions financeres previstes a la lletra b) s'estableixen a la Resolució de la Secretaria General del Tresor i Política Financera del Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat de 4 de juliol de 2017, modificada parcialment per la Resolució de la Secretaria General del Tresor i Finançament Internacional del Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital de 22 de desembre de 2022, i les de les lletres a) i c) a la Resolució de la Secretaria General de Coordinació Autònoma i Local del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques de 9 de setembre de 2015.

13. Criteris generals d'utilització del romanent de tresoreria per a despeses generals de signe positiu

Aquesta Direcció General recomana destinar el romanent de tresoreria per a despeses generals, en funció dels recursos líquids disponibles, al finançament de despeses de caràcter no recurrent (inversió o despesa corrent no recurrent) atès que el romanent és un recurs no recurrent. Amb caràcter previ, cal tenir en compte els criteris generals d'utilització del romanent de tresoreria per a despeses generals de signe positiu que es detallen a continuació:

13.1 Sanejament de les obligacions o devolucions d'ingressos pendents d'aplicar al pressupost

En el cas que existeixin obligacions o devolucions d'ingressos pendents d'aplicar al pressupost, els recursos disponibles s'han de destinar amb caràcter prioritari a l'absorció d'aquest dèficit, en el marc de les mesures de sanejament esmentades en l'apartat 8 d'aquesta nota informativa.

13.2 Compliment dels compromisos de despesa assumits per l'existència de romanents de crèdit incorporables

Cal garantir el compliment dels compromisos de despesa assumits que constitueixen una part del romanent que està compromesa per l'existència de romanents de crèdit incorporables.

13.3 Compliment del termini legal de pagament a proveïdors

Els recursos addicionals disponibles s'han de destinar al compliment del termini legal de pagament a proveïdors, d'acord amb les previsions del pla de tresoreria que l'ens local ha d'elaborar en virtut de l'article 13.6 de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera. La utilització d'aquests recursos ha de permetre reduir l'apel·lació a nou endeutament a curt termini.

En darrer terme, i si no es té previst fer ús del romanent per a altres finalitats, es recomana destinar-lo a reduir l'endeutament en termes nets, amb la consegüent reducció de l'endeutament previst a 31 de desembre de l'exercici en curs i dels costos financers.

14. Obligacions de tramesa periòdica d'informació

14.1 Comunicació de l'estat del deute a final d'exercici

La informació sobre l'estat del deute a final d'exercici que, en virtut de l'article 12 de l'Ordre ECF/138/2007, s'ha de trametre al Departament d'Economia i Hisenda durant el primer semestre de cada exercici, comprèn les operacions de crèdit formalitzades o avalades que constitueixen passius financers no comercials, en els termes previstos a l'article 2 i a l'annex 1 de l'Ordre ECF/138/2007, a excepció de les quantitats a reintegrar com a conseqüència de les liquidacions definitives de la participació en els tributs de l'Estat. Els ens locals i els ens dependents subjectes a tutela financera han de trametre separatament aquesta informació (formulari 15). Aquest formulari s'ha de trametre igualment encara que no hi hagi endeutament vigent.

D'acord amb el Decret 80/2023, de 18 d'abril, pel qual es regula l'Inventari de control del compliment de les obligacions de tramesa de la documentació economicofinancera en l'àmbit local i el procediment de suspensió de pagament de subvencions i de transferències davant l'incompliment, als ens locals que hagin incomplert el deure de tramesa de la documentació obligatòria en el termini regulat per la normativa, entre la qual hi ha la comunicació de l'estat del deute a final d'exercici, se'ls apliquen les mesures destinades a suspendre el lliurament de subvencions o de transferències a les quals tinguin dret amb càrrec als pressupostos de la Generalitat de Catalunya, sempre que no provenguin d'altres administracions. El procediment de suspensió que inicia d'ofici la persona titular de la direcció competent en matèria de cooperació amb l'Administració local una vegada conclòs el procediment administratiu descrit en l'esmentat Decret, s'ha de mantenir fins que el subjecte obligat no trameti la documentació economicofinancera pendent a l'organisme corresponent o fins que prescrigui el pagament.

14. Obligacions de tramesa periòdica d'informació

14.2 Seguiment de les previsions d'ingressos i despeses

La informació relativa al seguiment dels plans aprovats és la que es detalla a continuació:

- a) **Plans de sanejament financer** previstos a l'article 53 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals i a l'article 9 de l'Ordre ECF/138/2007 per regularitzar situacions temporals d'insolvència. A efectes del seguiment del pla, cal trametre al Departament d'Economia i Hisenda, durant el primer semestre de cada exercici, les dades corresponents al tancament comptable de l'exercici anterior en els termes previstos a l'article 11 de l'Ordre ECF/138/2007 (formulari 12).

- b) **Plans d'ajust** previstos a la disposició addicional primera de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, per acreditar el compliment de les mesures de condicionalitat fiscal previstes en els mecanismes extraordinaris de liquiditat establerts en aquesta norma i altres normes de desplegament. A efectes del seguiment del pla, cal trametre al Ministeri d'Hisenda i Funció Pública la informació prevista a l'article 10 de l'Ordre HAP/2105/2012, d'1 d'octubre.

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Hisenda**

gencat.cat